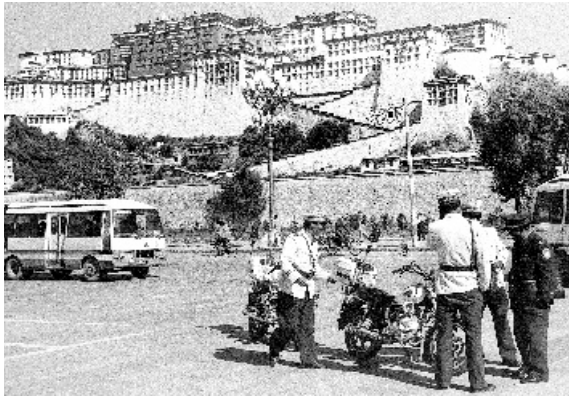

fo"o dh Nr dy] vkt vksj dy

nykbyzek dk "khrdlyhu
egy ikrtyk ipe
nykbyzek ds }kjk l =goha
l nh ea cuok; k x; k FkA
"kisy, i k&/kyk ds uhtps cl k
, frgkfl d xkø tks
dok; n Hkne cukus ds fy,
mtkMk x; k gA
(rLohj: tkdyhu ebj)

fröcr & "kkajhyk" ; k lkFoh ij Loxzdsvkn"kd dh ij .kk & dh viuh , d l e} vksj rsti wkszfof"kv
l ðdfr gA ; g fo"o ds dnd jk'Vhaeal s, d gsf t l dk bfrgk l fujl rj Lorærk dh xkFk dgrk gA 1642 bD
l s; gkMnykbyzek dk "kkl u i j Etk gvk rFk l fn; ka i wZ l s; gka/kkfed jk tkvka, oai j kgr "kkl dkaok "kkl u
jgkA"vf/kdkk fröcr; kack Hkksrd thou nq g Fkk fdllrqosvfhkyk'kkvka d'f'kdij ughaFks& vi usi gkMkaedse/;
l jyrk vksj fu/kurk dsl æ fo"o ds vf/kdkk jk'Vha dh nyuk ea muea ekuf l d "kkr vf/kd Fk" & viuh
vkrEdFk "ejk nsk vksj ej snskok l i eaoröku nykbyzek ds "kkn ; sdgrsgA

1949 eaphu ustc fröcr ij vdkj .k gh vkøe.k fd; k rksml l e; og 1/2 fröcr, d "kkäre; Lorær
jk'V FkA vksj fQj "kq gvk phu dk neu pøA ; gkard fd 1959 eavi us l eLr l jdkjh ræ vksj gtkj ka
fröcr; kads l æ nykbyzek dks fröcr NkM+Hkkrj eajkt uhrd "kj.k i kusdsfy, foo" k gkuk i MKA fröcr dk
og l fkn bfrgk l vHk rd vi us dks ngjk ugha i k; kA fröcr; ka dk thou i qkz% cny x; k & fn"kkghu
nqZ'kki wks & l fkn l snq lkn v/; k; eA fdllrqmudstHkrj dh vkrEk dHk ugha jha vi usgh nsk eapifu; kadsøj
vr; kpkj l si hMæ vksj fjr; Jsk dsukxfjd dk thou th jgsfröcr vHk Hk vi us, d ek= usk nykbyzek
dk l kFk nusdsfy, viuh tku dh ckth yxk nsgA fdllrqfröcr dsckgj Hk mudh l eL; kvka dk vllr ugha
gkæ & l oæ= "kj. kFkZ ka dh tks nqZ'k gksh gsm l s dkbz eDr Hksh gh tku l drk gA fQj Hk mu vf/kdkk
fröcr; kack thou rksvksj Hk cnrj gStksfröcr eagA

Lorærk eut; dsekdyd vf/kdkjkaeal s, d gA ekdyd vf/kdkjkaeal shk vf/kd ; g i æ fkre vk/kj Hkr
vko"; drk gA bl h eukkkko ds vkykd egekjsfy, vko"; d gsf d i hMæ fröcr; kadh i hMæ egl w dja vksj
mudh Lorærk dsfy, xksycn 1/4 d tlv/gka l æ v dh bl ?kMæ efröcr; kads l kFk fl QZ l gkukkr gh ugha dN
Bk dne mBkusgkæ ge muds Lorærk ds vf/kdkj dks viuh ekU; rk ndj bl dk; Zck "kkrj Etk dj l drsgA
ge mudsjk'Vh; vLerk 1/4 gpkuz vksj l ðdfr dsl j (k. k. g. rfd; s t k jgs i z kl dks Hk vi uk l eFku nsl drs
gA l cl scMæ ckr gksh fd fröcr; ka }kjk viuh ekr Hkne 1/2 i q% l r dj useage vi uk l eFku nA

l u 1956 eanykbyzek Hkkrj ea, d Lorær jk'V ds i æ fkre ds : i ea

nykbyzek vksj vf/kdkk fuok l r fröcr; ka
dks fo"okl gsf d, d fnu os vi us nsk dks
yksæA vHk; g ugha l i v gsf d dc vksj
d s, d k gsk fdllrqos tkurs gafd fröcr
yksusij mlga, d i sfnu&fku nsk dk
i qfuek. k djuk gsk tks rckgh l si hMæ
vksj l æ k lughu gA mlga vi us l kFk
n'skokfl; ka ds thou dk Hk i qfuek. k djuk
gsk tks n'k d l s xykka dh rjg "kkr r
gkrs jgs gA gtkj ka yk l ka fröcr; ka ds
fo"okl gsf d os, d k dj l drsgA

gekjk edl n D: k gS QBM+ vknD fröcr 1/2; k 1/2

2002 tuojh 16: viuh tku dh
ijokg fd; sfcuk røtu Rl fng
vegk fpo, QBM+ vknD fröcr
bM; k 1/2 vksj; vknD ij yVddj
viuh ekr Hkne dh /ot OgjkrsgA
og plnoghafity ij Fks tgh phuh
i zkuerh tqj k t Hkkrj;
m/kks i fr; ka ds l Eckz/kr dj jgs FkA
1/2 Lohj: fodkl dks 1/2

QBM+ vknD fröcr 1/2; k 1/2 Ei wkszfo"o Lrj ij flFkr , d syksæ dk , d iz kl gStksfröcr; kads
fof"kv l kldfrd , oa/kfed i gpk gq l j (k. k) tkxj .k , oavl; l gk; rk i nku djrk gA

fo"o ds nl l s vf/kd n'skka eafrcr fuok l r thou th jgs gA ; | fi mlga vud vi r; k'kr
l eL; kvka vksj foi jhr i fjlFkr l stæ uk i Mæ k gsf Qj Hk os, d l epk; ds: i ea, d tlv gk d j vi us jk'Vh;
i gpk dks thfor j [ksgg gA ekr Hkne 1/2 xg Hkne 1/2 yksusdh mudh ykyl k Hk vr; fkd tkxj gA ; gkkrd fd
fuok l r ft l n xh th jgh fröcr; kadh pksk h i h k Hk viuh Hk'k j l ðdfr vksj /kezdks j f fkr j [ksgg gA

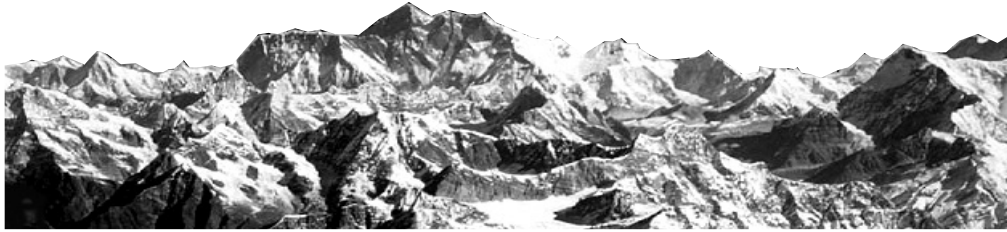
vQl kl] fröcr eajg jgs fröcr; kadsckj sea, d k ugha d gk tk l drkA phu }kjk fröcr vf/kxg. k ds
ckn "kq vkr ds d bzn"kd kads nsk u g tkj k fröcr ekj Mkysx; srFk bl l s d k Qh vf/kd ; k rks ty ea Mky fn; s
x; s; k utjclnh f"koj eA bl nsk u 6]000 l s vf/kd eflnj vksj eB ft l eaf"kk y ckj fo"ofokl ky; , oa
i kphu i f r dky; Hk "k k fey g& yw/sx; } tyk; sx; svksj u'v dj fn; sx; A

oröku l e; ea Hk vf | dk "kr% i ; M dka, oax. keku; 0; fDr; kadsy k Hkne tks d n Økuro } d i f jorzu
bu Lekjdka eayk, tkus ds kot n "k d kads neu l fröcr /kezvksj l ðdfr mcj ugha i k, gA rFk fujl rj
Hk n Hkko , oami f k dk n'k > yrsjsgA fröcr ds vdr i k dfr d l æ k u k adk vfu; i =r , oavl/kr/kj/ k nksu fo"o
dh bl Nr dsukt p l k fjlFkr d l argyu dsfy, Hk [krjsdh ?k/h ctk jgk gA bu l cl sc<dj tks flrk dk
fo'k; gSog gSfröcr; kads mlkj thfo; k adk A D; k d phu us fröcr eagh fröcr; kads vyi l f; d cukusdh uhr
vi uk; h gA ft l ds vl r xzr og yk [k k Hkne gh u, oacj kst xk j phu; kads fröcr LFkkuk l r j r dj jgk gA

QBM+ vknD fröcr 1/2; k 1/2 fo"okl djrk gsf d mi j k d r l Hk eqnas l k d k k i z dfr ds gæ k = fufgr
fl }kkr ds Hk ugha j u-i Hkko ds n f v d k l s HkA bl fy, ge l Hk Lorærk i æ h yksæ k adk vkgöku dj rsgæ d os
fröcr; kack l kFk nA geafo"okl gsf d fröcr Lorær gk l drk gSvksj , d k gk d j jgs kA

l s r q nkl 1/4 l Fk i d , oavl; 1/2 / sethudas@friendsoftibet.org jsket fi jkey 1/4 mi k; 1/2 / rpiramal@vsnl.com
røtu Rl fng/vegk fpo/ / tenzin@friendsoftibet.org dy; k ki j fl , (vf[ky Hkkrj; dks/kMvLvj) / i zkr oel (l æ Bu
l fpo) / zoetrope4@hotmail.com vLi h felr (iD r k) / abmistry@vsnl.com Mkv jkey ef. kolluu (dks/kMvLvj,
fnYh) / ramu_manivannan@hotmail.com vMvks fo (dks/kMvLvj, pñub) / cantov@yahoo.com l q l nkl
(dks/kMvLvj, dks ppu) / sukudass@sukudassarchitects.com rFk Fk p d fr (dks/kMvLvj, dky dkr) /
t_chakravarti@rediffmail.com gelln i k vhy (dks/kMvLvj, i uk) / hem_pat@rediffmail.com e?k r vur j ktu
(dks/kMvLvj, gñ j kcn) / amadhuvanti@hotmail.com fu"krkr txf; kuh (dks/kMvLvj, e fcb) /
nishskates@yahoo.com / ; kxö r oel (dks/kMvLvj, e fcb) / yogvarma@rediffmail.com

fröcr D; ka\

; g l oiofnr gsfid Hkkjr vls fröcr dse/; fof"kv l kl.dfrd l EclU/k dk i æfkre dlj .k l kroha l nh eaHkkjr l sfröcr eackS /keždk i pkj djuk gA l EHKor%bl l sHk i kphu gSnksukans'kkadse/; vkfFkd vls 0; ki kfjd l EclU/ka Lej.kh; gsfid Hkkjr usfröcr dsl kfk l oñk Loræ l EclU/k cuk, j [kka 1949 eaphu }kjk fröcr dsvf/kxg.k dsi mZrd Hkkjr usvi uh l hek j{kk dh l k>nkjh fröcr l sdhA u fd phu l sA vkt Hkh Hkkjr vi uh mUkj l hek dh j{kk dsfy, ml l svf/kd 0; ; dj jgk gSftruk ge i kfdLrku l svi uh l hek j{kk djusdsfy, djsrgA gekjh i f"peh l hek dsekeyseHkh vf/kdkk l el; k l EclU/kr gSphu }kjk i kfdLrku dks vkfFkd jktulfrd , oal 0; enn nusi A

fo"kkv fgeky; i oñ Jskh dsyxHkx l Ei wkdZfduksrd flFkr gksusdsdkj .k HkSklsyd nf'Vdksk l s Hkh fröcr vls Hkkjr , d nñ jsl svfoHkkt; : i l sl Ecn gA , d h folrñ l keU; l hek gksusdsdkj .k ; fn , d jk'V'eackbz i ; kbj .kh; i fjozu gark gsrksnñ jsjk'V'ealHkh vfuok; i%l sbl dk i Hkko i Mæk gSA rHkh rksouka dh vlU/kk/k dVkbZ [kfu tka dk vfu; i=r [kuu gh ugha vfi rqukedh; , oafok'sysjkl k; fud vi f"kvka dk fröcr ea<j yxkusdsek/; e l sphu ogladsukt d l k; kbj .k dk fouk"k dj jgk gStks i R; d Hkkjr h; dsfy, Hkh fpLrk dk fo'k; gA ; g ek= i hfMæ ykskadh enn ; k fQj "kkarfi z vls i Mkd h fe= nsk dks l eFkZu nusdk i'z'u ugha gsoju-vkt fröcr dh LorU=rk dk i'z'u vfoHkkt; : i l sHkkjr dsl qh?kzHkfo'; dk i'z'u gA mUkj l hek i j phu dksvi usLFkk; h i Mkd h ds: lk eaj [kuk ; k fQj fröcr l sHkkjr dh vls cgusokyh fd l h , d unh dksfo'k'sysjkl k; fud vi f"kvka dsi dkg l si nñkr djusdk , d ek= epnæ Hkh bruk xEHkhj gSfd utj vlñkt ughafd; k tk l drk gA

vr%vi usfopkj l e; vls i frHk dh Hkxhkhkj dsl æ gekjs l kfk "kkfey gkb, A ge l kfk feydj vi usfröcrh fe=ka d sthou ea, d cnyko yk l drsgavls vi uh Hkko i h<h dh l j {kk Hkh l fu"pr dj l drs gA nh?kzky l sphu usHkkjr vls Hkkjr h; ka dks Lohdr fd; k gA vkb,] ge fröcr dks Loræ djusdsdzel Fk i j l kfk&l kfk pyA

QBM+ vñd fröcr %bñM; k½ dh l nL; rk fu%w'd gs t ks dksbz Hkh gekjs dk; 0e ea Hkx yxuk pga; k l UnfHk l pukvka dh Hkxhkhkj pga gekjh l nL; rk i ktr dj l drsgA

QBM+ vñd fröcr %bñM; k½ i h vks ckdl 16674] efbz 400050
bëy: support@friendsoftibet.org ocl kbv: www.friendsoftibet.org

nykbz ytek fröcrh i frjkskh ; ks'kvka dsl æ fröcr NkM+Hkkjr dh vls "kj.k dh ryk" k ea (ekp]1959)

“ bl iFoh ij tleHkrie
[kksus l sc<dj vls n%k ugha gs”
; jhi kbM+ & 431 bdi

QBM+ vñd fröcr %bñM; k½